

MONITOR KOREAŃSKI

GRUDZIEŃ 2019

„Monitor Koreański” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Korei Południowej, ze szczególnym naciskiem na działania Korei Południowej w regionie Europy Środkowej oraz relacje międzykoreańskie. Monitor opracowała mgr Joanna Beczkowska.

MONITOR KOREAŃSKI

GRUDZIEŃ 2019

I. WYDARZENIA SZCZEBLA CENTRALNEGO

5 grudnia: nowa kandydatka nominowana do objęcia funkcji ministra sprawiedliwości. Prezydent Moon Jae-in nominował Choo Mi-ae na funkcję ministra sprawiedliwości. Stało się to dopiero kilka tygodni po dymisji Cho Kuka. Choo Mi-ae przed rozpoczęciem kariery politycznej była sędzią. W latach 2016-2018 przewodniczyła Partii Demokratycznej. Choć Prezydent mógłby zaprzysiąc nowego ministra bez formalnej zgody parlamentu, Choo Mi-ae oczekuje przesłuchania przed Zgromadzeniem Narodowym. W ten sposób Prezydent chce uniknąć kontrowersji, które towarzyszyły objęciu funkcji ministra sprawiedliwości przez Cho Kuka. Ponadto wybór kobiety wpisuje się w jedną z obietnic wyborczych Moon Jae-ina, który zapowiadał, że co najmniej 30% jego gabinetu będzie składać się z kobiet.

10 grudnia: Zgromadzenie Narodowe przyjęło ustawę budżetową na rok 2020. Budżet na 2020 rok zwiększy się o 9,1% w stosunku do tegorocznego: ma wynieść prawie 430 miliardów USD. Ustawa budżetowa została uchwalona po konsultacjach Partii Demokratycznej z czterema mniejszościowymi ugrupowaniami: Partią Sprawiedliwości, Bareunmirae, Partią Demokracji i Pokoju oraz Nowymi Alternatywami. W wyniku konsultacji dokonano rewizji wcześniej proponowanej przez Partię Demokratyczną ustawy budżetowej, zmniejszając niektóre z planowanych kwot. Największa opozycyjna Partia Wolność Korei przedstawiła natomiast własny projekt ustawy budżetowej, nie został on jednak poddany pod głosowanie przez Przewodniczącego Zgromadzenia Narodowego.

17 grudnia: Prezydent Moon Jae-in nominował nowego premiera. Chung Sye-kyun, były Przewodniczący

**Zgromadzenie
Narodowe przyjęło
kluczowe reformy**

**Opozycyjnej Partii
Wolność Korei
ostatecznie nie udało
się powstrzymać
przyjęcia reformy
systemu wyborczego
i ustawy powołującej
nowy antykorupcyjny
organ śledczy.**

Zgromadzenia Narodowego został wskazany jako kandydat do objęcia funkcji premiera w drugiej połowie pięcioletniej prezydentury Moon Jae-ina. Chung Sye-kyun znany jest z doświadczenia w sprawach gospodarczych. Jego wybór na premiera odzwierciedla silne dążenie obecnego rządu do ożywienia koreańskiej gospodarki.

18 grudnia: utworzenie funduszu dla ofiar przymusowej pracy zostało zaproponowane przez Przewodniczącego Zgromadzenia Narodowego. Przewodniczący Moon Hee-sang złożył projekt ustawy powołującej fundusz, którego środki miałyby służyć rekompensacie ofiar przymusowej pracy w trakcie japońskiej okupacji. Powołanie takiego funduszu ma być krokiem w kierunku naprawy relacji dwustronnych z Tokio, które uległy znacznemu pogorszeniu po decyzji Sądu Najwyższego o przyznaniu Koreańczykom rekompensat przez japońskie firmy. Oryginalny projekt ustawy obejmował również kobiety, które ucierpiały w wyniku niewolnictwa seksualnego i miały korzystać ze środków, które pozostały po rozwiązaniu fundacji powołanej na mocy porozumienia z Tokio z 2015 roku. Jednak w obliczu protestów organizacji obywatelskich zajmujących się kwestiami kobiet pocieszycielek, zaproponowana ustawa została ograniczona do kwestii przymusowej pracy. Wysiłki rządu koreańskiego na rzecz naprawy dwustronnych relacji z Japonią spotkały się z krytyką opinii publicznej, która uznała utworzenie takiego funduszu za równoznaczne ze zwolnieniem japońskich firm z obowiązku wypłaty rekompensat zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego.

21 grudnia: Partia Demokratyczna uznała działania Japonii na rzecz rozwiązania sporu handlowego za „niewystarczające”. 20 grudnia Japonia zniósła zakaz wywozu do Korei Południowej jednego z trzech materiałów służących do produkcji komponentów do sprzętów elektronicznych. Rządząca Partia Demokratyczna oraz pozostałe partie opozycyjne uznały ten ruch za „niewystarczający”, wzywając Tokio do całkowitego zniesienia restrykcji eksportowych, które obowiązują od lipca tego roku. Partia Demokratyczna uznała decyzję rządu Abe Shinzo za „krok we właściwym kierunku”, który jednocześnie nie rozwiązuje problemu. Według rządzącej partii jedynie całkowite usunięcie ograniczeń eksportowych przyczyniłoby się do normalizacji relacji koreańsko-japońskich. Podobne zdanie wyraziła opozycyjna Partia Wolność Korei, która wezwała Japonię do rozwiązania fundamentalnego problemu w relacjach dwustronnych: sporu historycznego o przymusową pracę w okresie japońskiej kolonizacji Półwyspu Koreańskiego.

24 grudnia: w Chengdu odbył się pierwszy japońsko-koreański szczyt od września ubiegłego roku. Do formalnego spotkania Prezydenta Moon Jae-ina i Premiera Abe Shinzo doszło w Chengdu w trakcie trójstronnego szczytu z Chinami. Podczas spotkania obaj przywódcy zgodzili się, co do potrzeby naprawy relacji

dwustronnych. W kwestii sporów historycznych oraz handlowych nie osiągnięto porozumienia, jednak obie strony wyraziły zainteresowanie kontynuowaniem rozmów na różnych szczeblach dyplomatycznych, aby znaleźć wspólne rozwiązanie.

26 grudnia: prokuratura wyraziła sprzeciw wobec planowanej reformy prokuratorskiej. Najwyższa Prokuratura Republiki Korei (SPO), krajowy przedstawiciel prokuratorów, wydała oświadczenie w sprawie projektu ustawy zaproponowanej przez rządzącą Partię Demokratyczną (DP), na mocy której ma zostać powołana nowa organizacja śledcza, zajmująca się kwestiami korupcji wśród wysokich urzędników państwowych. Reforma prokuratury jest jedną z kluczowych obietnic wyborczych Prezydenta Moon Jae-ina. SPO wyraziła sprzeciw wobec ustawy ze względu na klauzulę, która zobowiązuje prokuraturę do zgłaszania wszelkich informacji na temat podejrzeń o popełnieniu przestępstwa przez wysokich rangą urzędników państwowych. SPO wyraziła obawy, że dane wywiadowcze związane z prowadzonymi przez prokuraturę śledztwami wobec urzędników mogłyby wyciec do Błękitnego Domu. Ponadto szef nowej agencji śledczej, a także wchodzący w jej skład prokuratorzy mieliby być powoływani przez Prezydenta. Ustawie sprzeciwia się także opozycyjna Partia Wolność Korei, która wskazała na możliwe nadużycia władzy agencji w postaci selektywnego wszczynania śledztw zgodnie z wolą Błękitnego Domu. DP i popierające ustawę mniejsze partie opozycyjne odrzuciły te oskarżenia jako bezpodstawne, argumentując, że za utworzeniem nowej agencji śledczej nie kryją się intencje polityczne.

26 grudnia: porozumienie z Japonią w sprawie kobiet pocieszycielek z 2015 roku zostało uznane za niewystarczające przez Sąd Najwyższy w Seulu. Pozew przeciwko rządowi Korei Południowej został złożony przez ofiary japońskiego niewolnictwa seksualnego w 2016 roku. Kobiety domagały się 100 milionów wonów koreańskich dla każdej z ofiar za „szkody spowodowane przez porozumienie z 2015 roku”. Sąd Najwyższy w Seulu zobowiązał rząd do przeprowadzenia kolejnych mediacji ze stroną japońską. Uznano, że porozumienie z 2015 roku nie rozwiązało sporu dotyczącego niewolnictwa seksualnego w trakcie drugiej wojny światowej. Jednocześnie w orzeczeniu sądu nie znalazły się zapisy dotyczące żądanych rekompensat. W tym samym czasie Trybunał Konstytucyjny, do którego wpłynęła petycja o uznanie porozumienia z Japonią za niezgodne z konstytucją, orzekł, że umowa ta nie podlega formalnej weryfikacji. Akceptacja wyroku Sądu Najwyższego przez rząd Korei Południowej może negatywnie wpłynąć na relacje z Japonią, która uznaje porozumienia za „ostateczne i nieodwracalne” rozwiązanie sporu.

27 grudnia: Zgromadzenie Narodowe przyjęło reformę systemu wyborczego. Ustawa dotyczy wprowadzenia nowego systemu proporcjonalnego oraz obniżenia wieku uzyskania czynnego prawa wyborczego. Projekt reformy systemu wyborczego spowodował wielomiesięczny konflikt na koreańskiej scenie politycznej. W kwietniu

tego roku rządząca Partia Demokratyczna (DP) doszła do porozumienia z mniejszymi partiami opozycyjnymi w kwestii umieszczenia tej reformy na szybkiej ścieżce ustawodawczej, jednak wiele posiedzeń Zgromadzenia Narodowego było blokowanych przez opozycyjną Partię Wolność Korei (LKP). Podczas ostatecznego głosowania nad ustawą posłowie LKP zablokowali mównicę. W odpowiedzi na ten protest Przewodniczący Zgromadzenia Narodowego Moon Hee-sang wezwał ochronę, aby zaprowadzić porządek i przeprowadzić głosowanie. Zgodnie z nową ustawą wyborczą, która będzie obowiązywać w kwietniowych wyborach parlamentarnych zmiana ulegnie metoda podziału mandatów, aby lepiej odzwierciedlać udział w głosowaniu i zwiększyć obecność mniejszych partii w 300-osobowym parlamencie.

30 grudnia: ustawa o powołaniu nowej agencji antykorupcyjnej została przyjęta przez Zgromadzenie Narodowe. Po ośmiu miesiącach od umieszczenia ustawy na szybkiej ścieżce legislacyjnej przez rządzącą Partię Demokratyczną oraz mniejsze ugrupowania opozycyjne, Zgromadzenie Narodowe przyjęło kontrowersyjną uchwałę o utworzeniu osobnej jednostki śledczej do zwalczania korupcji wśród wysokiej rangi urzędników państwowych. Pomimo protestów opozycyjnej Partii Wolność Korei ustawa została przyjęta 159 głosami: jej uchwalenie wymagało poparcia przez co najmniej 148 posłów. Zgodnie z ustawą nowa jednostka będzie uprawniona do prowadzenia śledztw w sprawie nadużyć władzy przez urzędników państwowych, w tym prezydenta, parlamentarzystów, sędziów i prokuratorów. Opozycyjna Partia Wolność Korei w proteście przeciwko „jednostronnemu” przyjęciu tej ustawy oraz wcześniejszej reformie systemu wyborczego ogłosiła masową rezygnację z mandatów.

II. KOREA POŁUDNIOWA I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

1 grudnia: Unia Europejska wyraziła poparcie dla procesów pokojowych na Półwyspie Koreańskim. Nowa Przewodnicząca Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen w rozmowie telefonicznej z Prezydentem Moon Jae-inem zapewniła o nieśląbnącym poparciu działań Korei Południowej na rzecz pojednania z KRLD. Obie strony omówiły także możliwości wzmocnienia strategicznego partnerstwa oraz współpracy w rozwiązywaniu regionalnych i globalnych wyzwań. Prezydent Moon Jae-in poprosił Przewodniczącą KE o współpracę i poparcie drugiego szczytu P4G (Partnering for Green Growth and the Global Goals 2030), który ma odbyć się w czerwcu przyszłego roku w Seulu. Jest to publiczno-prywatna inicjatywa na rzecz walki ze zmianami klimatycznymi.

5 grudnia: Korea Południowa wyraziła zainteresowanie współpracą z Polską przy programie jądrowym. W Warszawie odbyło się spotkanie APR Conference 2019, podczas którego przedstawiciele koreańskiego przemysłu energetycznego zaprezentowali możliwości rozszerzenia współpracy z Polską o program atomowy. Koncern Korea Hydro & Nuclear Power (KHNP) wyraził zainteresowanie polskim projektem jądrowym, transferem technologii i dostawą elementów. Przedstawiciel KHNP Yoon Yong-woo zauważył, że Polska przygotowuje się do budowy pierwszej elektrowni jądrowej i w tym zakresie Korea Południowa może stać się znaczącym partnerem. Korea Południowa podkreśliła, że posiada czterdziestoletnie doświadczenie w budowaniu i zarządzaniu elektrowniami jądrowymi, którym może podzielić się z Polską. Ponadto koreańskie reaktory zostały dostosowane do certyfikacji w Unii Europejskiej. Ambasador Korei południowej w Warszawie Sun Mira stwierdziła, że energetyka jądrowa może wzmocnić relacje między obydwojma krajami. Propozycja Korei Południowej jest odpowiedzią na polskie potrzeby, w których energetyka jądrowa ma stanowić ważny filar strategii energetycznej. Podczas konferencji Korea Południowa zaproponowała także stworzenie dla Polski dogodnego modelu finansowania budowy elektrowni jądrowej, której koszt wynosi na ogół około 20 miliardów dolarów. W przypadku takich inwestycji koreańskie banki państwowe jak Korea Development Bank lub Korea Eximbank oferują rządowe pożyczki. Możliwe jest także zaangażowanie kapitałowe samych koreańskich spółek, które w zamian za część udziałów inwestują w projekt, jak to miało miejsce w przypadku budowy elektrowni w Zjednoczonych Emiratach Arabskich przez KHNP.

5 grudnia: Korea Południowa i Węgry wyraziły zainteresowanie współpracą w sektorze bankowym. W Budapeszcie odbyła się konferencja zorganizowana przez Bank of Korea oraz Hungarian National Bank z okazji 30. rocznicy nawiązania stosunków dyplomatycznych. W konferencji oprócz prezesów centralnych banków Korei i Węgier uczestniczyli także Ambasador Korei Południowej Choe Kyoo-sik oraz przedstawiciele węgierskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Podczas spotkania omówiono możliwości współpracy między centralnymi instytucjami bankowymi. Według prezesa Hungarian National Bank György Matolcsy, banki centralne stoją przed globalnymi wyzwaniami, które są efektem postępu technologicznego i międzynarodowa współpraca może stanowić dla nich rozwiązanie.

9 grudnia: Ambasada Czech uczestniczyła w prezentacji nowego koreańskiego reaktora. W Busan koreańskie Ministerstwo Handlu, Przemysłu i Energii oraz Korea Hydro & Nuclear Power (KHNP) zaprezentowało reaktor nowej generacji. Ambasada Czech w Seulu oświadczyła, że w 2020 roku zamierza zrealizować projekt PROPED, który ma na celu prezentację potencjału czeskich ośrodków badań i innowacji w dziedzinie energetyki. Ambasada wyraziła nadzieję, że partnerem projektu zostanie KHNP. Ponadto szef Departamentu Handlu i Gospodarki w Ambasadzie Republiki

Czeskiej Pavel Kalina ocenił, że KHNP jest poważnym kandydatem do realizacji rozbudowy elektrowni jądrowych Temelin i Dukovany. Przemawia za tym instalacja reaktora nowej generacji w elektrowni w Zjednoczonych Emiratach Arabskich oraz posiadanie certyfikatu Unii Europejskiej.

10 grudnia: do Polski został wysłany pilotażowy pociąg z ładunkiem z Korei Południowej. Pilotażowy przejazd jest realizacją projektu rosyjskiego TransContainer i koreańskiego Pantos Logistic. Spółki te we wrześniu tego roku w trakcie Eastern Economic Forum podpisały w tej sprawie memorandum. Pociągi będą kursować z rosyjskiego portu Wostocznyj poprzez terytorium Rosji i Białorusi do Polski przez terminal w Małaszewiczach. Pilotażowo przewiezione zostały kontenery zawierające ładunek dla koreańskiej firmy LG Chem, która w Polsce ma fabrykę akumulatorów do aut elektrycznych. Rosyjska firma TransContainer nie wyklucza uruchomienia regularnej cotygodniowej usługi transportów kolejowych, co miałyby być konkurencyjne dla znacznie dłuższego transportu morskiego.

12 grudnia: w Seulu otwarto pierwsze w Korei Południowej Centrum Kultury Węgierskiej. Pierwszy węgierski instytut poświęcony promocji kultury w Korei Południowej został otwarty z okazji 30. rocznicy nawiązania relacji dyplomatycznych. W ceremonii otwarcia uczestniczył węgierski Minister Spraw Zagranicznych i Handlu Péter Szijjártó. Minister zauważył, że otwarcie centrum oznacza stworzenie nowej platformy współpracy między Koreą Południową a Węgrami, co wzmocni dwustronne relacje. Podczas pobytu w Seulu Minister Szijjártó spotkał się także z przedstawicielami koreańskich firm oraz Minister Spraw Zagranicznych Kang Kyung-wha. Węgierski Minister podkreślił, że Korea Południowa po raz pierwszy stała się największym inwestorem zagranicznym na Węgrzech. W przyszłym roku cztery koreańskie firmy mają zainwestować na Węgrzech 70 miliardów forintów: tym samym łączna kwota koreańskich inwestycji na Węgrzech wzrośnie do 900 miliardów forintów. Péter Szijjártó ocenił, że Korea Południowa jako partner gospodarczy odgrywa znaczącą rolę w modernizacji węgierskiej gospodarki.

17-19 grudnia: Korea Południowa i Serbia zamierzają zwiększyć współpracę na szczeblu parlamentarnym. Przewodnicząca Zgromadzenia Narodowego Republiki Serbii Maja Gojković została zaproszona przez swojego koreańskiego odpowiednika, Przewodniczącego Moon Hee-sanga. Z okazji 30. rocznicy nawiązania relacji dyplomatycznych obie strony podpisały memorandum, którego celem jest zwiększenie współpracy na szczeblu parlamentarnym. Przewodnicząca serbskiego parlamentu spotkała się także z prezesem koreańskiego konglomeratu LS Group Christopherem Koo, aby omówić współpracę gospodarczą i możliwości inwestycyjne w Serbii. Koreański konglomerat planuje rozszerzyć swoją obecność w Europie Wschodniej poprzez rozbudowę fabryki w Serbii. Koreańczycy obecni są w Zrenjanie, mieście niedaleko Belgradu od 2018 roku, kiedy powstała tam należąca

do spółki fabryka kabli Superior Essex Co. LS Group planuje w Serbii stworzyć największą fabrykę przewodów miedzianych w Europie Wschodniej.

19 grudnia: Korea Południowa znalazła się wśród kandydatów do budowy elektrowni jądrowej w Bułgarii. Bułgarska Minister Energetyki Temenużka Petkowa ogłosiła listę firm, które zostaną zaproszone do złożenia ofert na realizację wartego 10 miliardów euro projektu dokończenia budowy drugiej elektrowni jądrowej w Belene. Spośród 13 kandydatów wybrano pięć korporacji, a wśród nich koreańską spółkę Korea Hydro & Nuclear Power, która po raz kolejny będzie w Europie konkurować z chińskim China National Nuclear Corporation (CNNC).

III.RELACJE MIĘDZYKOREAŃSKIE

23 grudnia: Chiny i Korea Południowa wyraziły poparcie dla dialogu między Waszyngtonem i Pjongjangiem. Prezydent Moon Jae-in spotkał się w Pekinie z Przewodniczącym Xi Jinpingiem, aby omówić sytuację na Półwyspie Koreańskim. Zapowiedź Przewodniczącego KRLD Kim Jong-una o przygotowaniu „świętecznego prezentu” dla Stanów Zjednoczonych zrodziła spekulacje o możliwym wznowieniu testów rakiet o dalekim zasięgu. W tej sytuacji przywódcy Korei Południowej i Chin zdecydowali się wyrazić poparcie dla dialogu między Waszyngtonem i Pjongjangiem, aby skłonić obie strony do ponownego rozpoczęcia negocjacji. Prezydent Moon Jae-in i Przewodniczący Xi Jinping omówili także projekt nowej rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ zaproponowanej przez Chiny i Rosję, która ma na celu złagodzenie niektórych sankcji nałożonych na Pjongjang.

24 grudnia: Chiny, Japonia i Korea Południowa zgodziły się współpracować na rzecz denuklearyzacji KRLD. W Chengdu odbył się trójstronny szczyt z udziałem Prezydenta Moon Jae-ina oraz premierów Chin Li Keqiang i Japonii Abe Shinzo. Podczas spotkania trzej przywódcy potwierdzili chęć współpracy na rzecz denuklearyzacji Półwyspu Koreańskiego przy wykorzystaniu pokojowych środków. Rozwiązanie problemu bezpieczeństwa w regionie leży w interesie wszystkich uczestników szczytu. Prezydent Moon Jae-in podkreślił przede wszystkim istotność dialogu między Pjongjangiem i Waszyngtonem jako kluczowego elementu procesu denuklearyzacji. Natomiast Premier Japonii odniósł się do znaczenia międzynarodowych sankcji nałożonych na KRLD, które powinni być w pełni respektowane. Abe Shinzo wytłumaczył także, że Tokio nadal będzie dążyć do wyjaśnienia kwestii porwanych przez KRLD Japończyków.

24 grudnia: Korea Południowa uzyskała poparcie Chin dla inicjatywy Wspólnoty Kolejowej Azji Wschodniej. Podczas dwustronnego spotkania Prezydenta Moon Jae-ina z chińskim Premierem Li Keqiangiem omówiono

możliwości połączenia koreańskich linii kolejowych z chińskimi oraz wykorzystania potencjału połączeń kolejowych między Europą i Chinami. Według południowokoreańskiej strony stworzenie międzykontynentalnego systemu logistycznych połączeń kolejowych z uwzględnieniem Półwyspu Koreańskiego byłoby stabilnym fundamentem regionalnego pokoju. Chiny wyraziły zainteresowanie by zostać partnerem Korei Południowej przy realizacji takiej inicjatywy. Realizacja tego ambitnego planu wymaga jednak denuklearyzacji KRLD oraz zniesienia międzynarodowych sankcji nałożonych na Pjongjang.

1 stycznia: Przewodniczący Kim Jong-un nie wspomniał o Korei Południowej w trakcie posiedzenia plenarnego rządzącej partii. Ministerstwo ds. Zjednoczenia poinformowało, że uważnie obserwuje oficjalne oświadczenia Przewodniczącego Kim Jong-una pod kątem relacji międzykoreańskich. W tym roku zamiast tradycyjnego wystąpienia noworocznego, kierunki polityki w kluczowych kwestiach zostały przedstawione podczas czterodniowego posiedzenia plenarnego Partii Pracy Korei. Przywództwo KRLD omówiło m.in. stanowisko w sprawie rozmów ze Stanami Zjednoczonymi w kwestii denuklearyzacji. Według doniesień nie poruszono natomiast tematu kierunku relacji międzykoreańskich. Do tej pory Kim Jong-un zawsze odnosił się do Korei Południowej w przemówieniach noworocznych: na początku 2019 roku znaczna część wystąpienia była poświęcona relacjom międzykoreańskim. Brak obecności tematu Korei Południowej w obradach podkreśla ostatnie ochłodzenie relacji, które jest bezpośrednio związane z brakiem postępów w negocjacjach dotyczących denuklearyzacji.

KOMENTARZ

W 2019 roku rząd południowokoreański nie sprostał najważniejszym wyzwaniom, które przed nim stały. Zeszłoroczne przemówienie noworoczne Prezydenta Moon Jae-ina dotyczyły dwóch zagadnień: pokoju i dobrobytu. Po przełomowych wydarzeniach w relacjach z Koreą Północną w roku 2018: trzech międzykoreańskich szczytach i rozpoczęciu negocjacji między Waszyngtonem i Pjongjangiem, budowa trwałego pokoju na Półwyspie Koreańskim stała się jednym z najważniejszych celów dla Korei Południowej w 2019 roku. Jednym z zadań miało być budowanie wzajemnego zaufania oraz zmniejszanie napięcia militarnego w strefie granicznej między obydwoma Koreami. Jednak w lutym 2019 roku szczyt w Hanoi z udziałem Prezydenta Donalda Trumpa i Przewodniczącego Kim Jong-una zakończył się fiaskiem, co przyniosło nie tylko stagnację w rozmowach dotyczących denuklearyzacji, ale wstrzymało pojednanie międzykoreańskie. Korea Południowa

rozpoczęła 2019 rok z wielkimi nadziejami na rozwój relacji gospodarczych z Koreą Północną, które mogły być rozwiązaniem dla drugiego problemu, z którym musiał się zmierzyć rząd: spowolnieniem gospodarczym. Wielkie nadzieje budził m.in. projekt stworzenia międzykoreańskich połączeń kolejowych, które następnie mogłyby połączyć Półwysep Koreański ze szlakami chińskimi i rosyjskimi. Realizacja takich ambitnych projektów wymaga jednak wpierw całkowitej i weryfikowalnej denuklearyzacji KRLD, co pozwoliłoby na zniesienie międzynarodowych sankcji. Brak postępów w tej kwestii w 2019 roku pokazał, że denuklearyzacja nie będzie szybkim procesem i Korea Południowa musi poszukiwać innego rozwiązania dla problemów gospodarczych niż współpraca z KRLD. W mijającym roku nie udało się także zorganizować historycznego szczytu międzykoreańskiego na terytorium Korei Południowej. W przeciwieństwie dla roku 2018, który był przełomowy dla dyplomatycznej wymiany międzykoreańskiej, w 2019 praktycznie ustała wymiana nie tylko na najwyższych szczeblach państwowych, ale także w międzykoreańskim biurze łącznikowym w Kaesong. Tak jak 2018 rok kończył się wielkimi nadziejami na trwałe pojednanie, w grudniu tego roku za sprawą „prezentu świątecznego” Przewodniczącego Kim Jong-una, powróciło napięcie militarne. Choć groźba KRLD nie została spełniona, nie można wykluczyć, że wkrótce Pjongjang nie powróci do prowokacji na skalę tych z 2017 roku.

Nie tylko relacje z Koreą Północną były wyzwaniem dla rządu południowokoreańskiego. Rok 2019 może być jednym z najgorszych okresów w relacjach z Japonią od 1965 roku, kiedy oba państwa ustanowiły oficjalne relacje dyplomatyczne. W lipcu Tokio nałożyło ograniczenia eksportowe na kluczowe dla koreańskiej gospodarki komponenty chemiczne. Chociaż Japonia twierdziła, że zakaz związany był z bezpieczeństwem narodowym (chemikalia mogły być nielegalnie transportowane do KRLD i wykorzystywane przy produkcji broni), Korea Południowa uznała to za odwet za wyrok Sądu Najwyższego z 2018 roku w sprawie przyznania Koreańczykom rekompensat od japońskich firm za przymusową pracę w okresie drugiej wojny światowej. W kolejnych miesiącach spór eskalował, oba państwa wykreśliły się nawzajem z list zaufanych partnerów handlowych, co było szczególnie bolesne dla koreańskiej gospodarki: oba państwa mają bardzo zintegrowane łańcuchy dostaw. Spór handlowy stał się zagrożeniem dla siły trójstronnego sojuszu ze Stanami Zjednoczonymi: Seul ogłosił gotowość wycofania się z porozumienia wywiadowczego GSOMIA, jedynej umowy wojskowej zawartej między tymi dwoma krajami. Ostatecznie pod presją Stanów Zjednoczonych, Korea Południowa warunkowo przedłużyła porozumienie. Początkowo Korea Południowa i Japonia nie były gotowe iść na żadne ustępstwa, aby naprawić relacje dwustronne. Jednak pod koniec tego roku doszło do pierwszego formalnego spotkania Prezydenta Moon Jae-ina i Premiera Abe Shinzo od września 2018 roku. Ponadto już przed szczytem w Chengdu obie strony wskazywały na gotowość pójścia na

pewne ustępstwa. Japonia zniosła jeden z zakazów eksportowych, natomiast koreański rząd zaproponował utworzenie funduszu dla ofiar przymusowej pracy w trakcie japońskiej okupacji. Z rozwoju relacji japońsko-koreańskich w tym roku można wyciągnąć dwa wnioski. Po pierwsze, nawet jeśli symboliczne, potrzebne są dyplomatyczne spotkania na najwyższym szczeblu. Po drugie, gdy rośnie (nawet potencjalne) zagrożenie ze strony KRLD, Japonia i Korea Południowa są bardziej skłonne do współpracy.

Warto również zwrócić uwagę na działania na arenie wewnętrznej. Rządzącej Partii Demokratycznej udało się dojść do porozumienia z mniejszymi ugrupowaniami w parlamencie, aby umieścić na szybkiej ścieżce ustawodawczej kluczowe reformy systemu wyborczego i prokuratury. Jednak opozycyjna Partia Wolność Korei (LKP) wykorzystywała wszystkie możliwe środki do zablokowania tych ustaw. W rezultacie doszło do całkowitego paraliżu posiedzeń Zgromadzenia Narodowego i dopiero w grudniu udało się poddać ustawy pod głosowanie. Reforma prokuratury nie została jeszcze zakończona: przyjęto jedynie budzącą kontrowersję uchwałę powołującą nową jednostkę śledczą, która ma zajmować się korupcją wśród wysokich rangą urzędników państwowych.

Scena polityczna w roku ubiegłym została także podzielona przez zaprzysiężenie Cho Kuka na Ministra Sprawiedliwości bez akceptacji Zgromadzenia Narodowego. Skandal związany z wyborem Cho Kuka ukazał dwa znaczące problemy, z którymi będzie musiał zmierzyć się rząd w nadchodzącym roku: nadużycia statusu społecznego oraz brak poprawy jakości środowisk politycznych. Koreańska opinia publiczna wyraża coraz większe niezadowolenie z rosnących podziałów społecznych. W wyniku śledztwa wokół Cho Kuka odkryto, że jego córka korzystała z przywilejów naukowych, a jego rodzina była zamieszana w nadużycia finansowe. Wszelkie nadużycia związane z wysoką pozycją były utożsamiane z poprzednim rządem. W wyniku „rewolucji w blasku świec” doszło nie tylko do impeachmentu Prezydenta Park Geun-hye, ale także żądania większej sprawiedliwości społecznej. Symbolem zmian miał się stać Prezydent Moon Jae-in i jego rząd oraz obietnica reformy prokuratury. Cho Kuk przewodził reformie antykorupcyjnej, w efekcie której doszło do procesów przeciwko nie tylko byłym urzędnikom, ale także byłym prezydentom Park Geun-hye i Lee Myung-bakowi. Był znany z krytyki nieuczciwych zwyczajów społecznych i establishmentu. Skandal związany z nominacją Cho Kuka na Ministra Sprawiedliwości rozpoczął debatę na temat prezydentury Moon jae-ina i jego decyzji, które przeczą podstawowym wartościom deklarowanym przez obecny rząd.

Należy zauważyć, że Moon Jae-in budował swoją prezydenturę na dwóch fundamentach: poprawie relacji z Koreą Północną oraz obietnicy „oczyszczenia” polityki po skandalach z udziałem swoich poprzedników. Oba te fundamenty zostały

zachwiane w 2019 roku. Pozycja rządzącej Partii Demokratycznej i Prezydenta Moon jae-ina zostały osłabione przed nadchodzącymi wyborami parlamentarnymi w 2020 i prezydenckimi w 2022 roku. W pierwszej połowie przyszłego roku Prezydent Moon Jae-in będzie musiał dołożyć wszelkich starań, aby uchronić Partię Demokratyczną od klęski w wyborach. Podzielony parlament byłby znacznym utrudnieniem dla realizacji planów w drugiej połowie prezydentury, dla których już jest wyzwaniem stagnacja relacji z Koreą Północną, czy realizacja założeń budżetowych i pobudzenia koreańskiej gospodarki opartej na eksporcie w obliczu trudności spowodowanych globalnym spowolnieniem gospodarczym, niepewnością co do rozwoju wojny handlowej między Stanami Zjednoczonymi i Chinami oraz nierozwiązanym sporem handlowym z Japonią.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

